

LO TEATRO CATALÁ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT

DE LITERATURA. ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: **D. Joan Brú Sanelement**

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1.⁰⁰ pesseta trimestre.
Fora. 1.⁵⁰ » »
Artistas extranjers, 25 pessetas l' any.

ULTRAMAR

{ Semestre. 7 pessetas
Un any. . . 12 »

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims
Id. atrasat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

Don Melcior Millá: aquet es lo nom d' un artista senzill y molt intel·ligent en l'art de la prestidigitació.

Es una persona que no 's vol donar la importància que tindria si fós amich de bombos exagerats; pero ell prefereix l' aplauso dels intel·ligents, y per aixó sempre que ha treballat en los teatros de moltes poblacions, s'ha limitat á publicar una lacònica circular, remetent als aficionats á la Física recreativa, Cartomància y Destresa, ó siga Alta prestidigitació antiga y moderna, al criteri de la premsa de localitats

ahont hagi donat á conèixer ja la seva ciencia.

Fa algún temps várem dir alguna cosa en nostras columnas, referent al senyor Millá, y avuy aprofitem ab gust la oportunitat de publi-

D. Melcior Millá.

car lo seu retrato, fent constar que ha donat probas de mérit en sa especialitat, presentantse en diversos teatros principals de Catalunya y de varias altras provincias espanyolas, com també

en Madrid, ahont va ser degudament celebrat ja anys atrás en lo teatro de la Sarsuela y en varias reuniones, entre ellas en lo palau de la Excelentíssima Sra. Condesa de Montijo.

«El Imparcial» y «La Correspondencia de España», ademés d' altres diaris, elogiaren ja llavoras la facilitat y'l bon gust artistic del Sr. Millá.

Veji avuy en lo fet d'il·lustrar ab son retrato Lo Teatro CATALÁ, una mostra d'atenció y de la simpatia

que sentim per éll, que es un artista catalá, sino de nom molt ponderat, al menys de prou coneixements pera obtenirlo en la ciencia á que dedica los moments que li deixan lliures sas ocupacions. --P.

Carme, 33

Máquinas de cur,
sir, máquinas de
fer mitja

SANTASUSANA

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33.—BARCELONA

Aparatos pera
péndrer dutxas.

Carme, 33

Ayuntamiento de Madrid

AVIS

Pera poguer donar compte dels estrenos de obras catalanas sense que passin gaires dies entre aquells en que 's verifiquin y lo de la publicació d'aquest periodich, y tenint en compte que 'ls disposan en Novetats los dijous y que en Romea se destinen los divendres á Teatro Catalá, desde aquesta fetxa publicarem nostre setmanari cada dissapte.

Notas catalanistas

Prescindint per complert en las Notas presents del desgavell que regna en diversas societats catalanistas á propòsit del modo com han obrat los organizadors de la apenas nascuda «Unió», anem, en compliment de nostres compromisos, á parlar del intent de discutir una Constitució, encara que creyem podriam estalviar-nos tal feyna, puig corra grave perill de quedar enterrada en lo claustre matern, avants de sentir-se sa discussió y aprobació.

Que 'ns dól lo final que amenassa tenir la darrera obra dels autors de la divisió que hi ha entre 'ls catalanistas, es induptable; y 'ns dól, perque la comunitat de nom pot donar lloch á confusions sensibles, á més de que 'ns desagrada per no estimarho gens útil pera la causa regionalista; puig los actes que acusan poca reflexió y van seguits de falta de formalitat, allunyan á la gent seria y portan lo cansament al ànim dels que segueixen ab fé.

Lo discutir una Constitució pera la regió catalana, podria ferse portant dos punts de mira que cap dels dos trobem acceptable: consisteix lo primer en que lo grupo de catalanistas que 'l adopti, cregui de bona fé en que ella regirà lo dia de la reivindicació del mateix modo que surti de las deliberacions actuals, y lo segon punt de mira consisteix en adoptar-la desde 'l dia de sa votació, com á programa polítich d'aspiracions á realisar, declarant-la, de passada, sagrada é inviolable.

En lo cas primer, cal pensar en las vías de procediment que pera lograr la victoria dels ideals nostres s'haurá seguit, y veurem com per cap de las vías probables s'arribaría á donar forsa á una lley fonamental, votada ara.

En efecte: dos camins se presentan al devant de tota escola ó partit pera arribar al plantejament de son sistema, y aquestos son, la de acció rápida y lo de acció pausada; lo que equival á dir, lo revolucionari y lo evolutiu.

Suposem que lo regionalisme triunfa en virtut de revolta ó desgavell popular. ¿Será la lley imperant alashoras una Constitució votada ara,

encara que fós filla d' una unió franca y espon-tánea? No. Ningú es capás de predir lo que en tal cas passaria, puig que las revolucions son molt més propensas á crear cosas novas, que á adoptar-ne d' antigas, y per altra part abonaria la conducta dels regionalistas futurs lo haver-se d' enmotllar á las necessitats del moment històrich en que's trobessin, donchs que no en vá lo món camina.

En lo cas segón, ó sia en lo de que la implantació de las teorías nostras, vingues, com es més probable y humá, per la vía evolutiva en virtut d' una propaganda fructífera, com lo cambi no fóra radical, sino que las concessions autonómicas vindrían graduadas de poch en poch, la Constitució de la regió catalana de cap manera seria la somniada per la Comissió ponenta de «La Unió», sino que fóra lo resultat de las transaccions entre 'ls representants legals de Catalunya y los del poder superior de la Nació.

Y obsérvis que lo que acabem de deixar sentat es aplicable, no sols á nostra regió, sino á todas las que en aquest cas se trobin.

Vist ja que lo treball de fer una Constitució, no pot ser aplicable lo dia en que podria convenir lo tenir feyna adelantada, examinem si, quant menos, es oportú y convenient lo tenirla escrita com á ampli programa d' aspiracions políticas, tota vegada que hi há qui troba deficient lo únich conegut y acceptat per la quasi totalitat de regionalistas catalans, y adoptat per los fills de regions germanas. Nos inclinem, donchs, á créurer que los iniciadors de la unió, volen fer programa nou y adoptar la forma de Constitució regional, perque déu semblarlos més aparatosa que cap altra.

En altre article entrarem de plé á tractar dit projecte com á programa nou, donchs que una vegada pres en sério, no pot acceptarse més que que com á bandera alsada contra bandera y no com á pretensió de projecte de constitució formal d' una Catalunya venidera.

J. BRU.

Lo próxim Certamen

II.

Ab l' article anterior que várem dedicar al Certamen teatral, tenim ja recorreguda la meytat del camí per arribar á demostrar nostre propòsit. Anem, donchs, ara sense preàmbuls, ja que queda consignada la primera ventatja general, á posar de relleu las que particularment poden y han d' obtenir los autors que 's mostrin atents á nostra convocatoria del dia primer del corrent mes.

Es indisputable que quanta major imparc ofereixi la forma del anunci en un concurs literari, més tal circumstancia ha de ser agradable als aspi-

ARXIU LIRICH-DRAMÀTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERIA DE VERS Y MÚSICA.

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

arrer de Vidre, 2, quart, Barceona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

Polvo de jabon perfumado

PARA AFEITAR

FÁBRICA

DE RAMON PUIG Y HUMBERT

Calle del Sauco, n.º 1. CANET DE MAR

Paquetes de peso 400 gramos á 1 peseta cada uno y al por mayor 25 por ciento de bonificación.

rants als premis; y tenint aixó molt present, s' ha buscat una fórmula especial pera la formació y constitució del Jurat calificador dels treballs, á fi de que per tal manera vejin los interessats sólida garantia, no ja de acert, sino de criteri recte y justicier.

Per aixó cada autor proposarà una candidatura y la triuphant per majoria, serà la que, junt ab actors, ab periodistas y ab nostre Director, tindran la missió de examinar las obras, porque ab aquest modo hetereogèneo de fe'ls nomenaments dels individus del Jurat, aquest serà sens dupte mes imparcial de lo que potsé ho seria nombrat solament per los iniciadors del Certamen. A més, semblant procediment es també garantia que treu tot recel, ja que, com no se sab encara qui serán los jurats, es natural que no inspiri prevenció en cap sentit un tribunal del que s' ignora qui 'n serà jutje, prevenció que podria inspirar un altre que ja tothom coneugués als que hi perteneixerian. Aixís s' evitarán antipatías ó simpatías en contra ó en favor de determinadas personas.

Altra ventatja, y no per cert petita, es la seguretat de que las produccions premiadas se estrenarán en EXTRAORDINARIA FUNCIÓ DE GALA que organitzarà aquet periódich. Es precís que nostres poetas dramátichs, especialment los poch avesats als assumptos de bastidors, pensin que presentantse á lluytar en nostre Certamen, lo vencedor haurá salvat de cop tots los inconvenients crónichs y haurá saltat todas las vallas que d' altra manera 'l deixarian potsé atascat privantli de que's posés sa producció en escena.

Aquesta base es la que més tentadora ha de ser pera 'ls autors, sobre tot per' aquells que, després d' anys y anys de combinar escenas sobre 'l paper y de cremarse las pestanyas, topan ab la série de desenganys que sempre surten y que demostran que, segons lo ditxo castellá, *no se ganó Zamora en una hora*.

Aquí si que 's guanyará, porque 'l fallo favorable donará dret á que 's fassi 'l estreno potsé sense importancia, sino una representació ab assistencia de las Autoritats y celebrada en presencia de verdaders amants de nostra escena regional.

També es cosa qu' ha de considerarse molt, la vetllada en honor als poetas premiats; porque aquest acte no tant sols se celebrarà pera festejá 'l mérit, sino qu' en ell se farà menció de las demás produccions presentadas, venint així á donarse una recomenació á las que ho mereixin, que redundará en satisfacció dels diferents autors que 'n sigan dignes.

Demostrat queda, per lo tant, lo profit que 'l concurs pot reportar al catalanisme y als cultivadors de la poesia dramática en la comarca catalana; y aixó, que respecte d' aquestos no hem dit encara ni una paraula sobre 'l resultat material que obtindrán aquells á qui 's consideri mereixedors de las quantitats en metálich que haurán de percibir en virtut de las bases 1.ª y 12.^a

En aquet punt creyem haver anat més lluny de lo que fins ara s' havia realisat; porque, si 's fa atenció á lo que alguna vegada, per estimular als autors dramátichs, ha disposat lo Consistori de nostres Jochs florals anunciant premis pera deter-

minadas produccions escénicas, es precís reconéixer que 'l premi ha consistit sols en algun objecte artístich, quedantse en cambi 'l Consistori per un any tot l' import de propietat del drama ó de la comedia, y sense compromèters á ferla representar, mentres que nostre Certamen, sobre tenir la ventatja de ser exclusivament teatral, dona una quantitat no despreciable per cada una de las obras premiadas y á més deixa participar als autors, ja desde l' endema de la funció de gala, dels drets de representació; obehint á aquesta idea desinteressada lo contingut de la base 12.ª, del que resulta que 'l periódich sols tindrà durant un any la meytat de la propietat intelectual.

De manera que convé fixarse bé en aquet punt importantíssim, á fi de que 's veji que la celebració del Certamen es per part nostra enterament desinteressada y que no tenen rahó de cap mena los que, demostrant en lo cas present ser contraris á tot lo que siga progrés verdader de nostre teatro, s' entenen en propagar la inutilitat y la mesquinesa de que 's porti á efecte, ab lo qual no poden tenir altra mira sino la de procurar que no 's fassi ab tot lo lluhiment que requereix y que convé en primer lloch á aquets mateixos escriptors á qui 's tracta de fer véurer lo contrari.

Nosaltres oferim diners; correm ab los maldecaps y gastos de la organizació de la funció y de la vetllada; assegurem als premiats la manera de donar á conéixer al públich los fruys de son ingeni; cuidarem que las obras, luego de estrenadas en un dels teatros principals de Barcelona, se representin en altres; buscarem pe 'l desempenyo de las produccions, en son estreno, los artistas que 's cregui que mellor podrán representarlas; procurem, finalment, que 'l acte revesteixi la possible importancia; y com de tot aixó 'n resultarán alhagats los poetas y 'n reportará bé 'l teatro catalá sense que aquells tingan de fer sacrificis y concedintlosi gloria, honors y profit material, es clar com la llum del sol que no es interessat per part nostra lo fer un acte de semblant naturalesa, al menos en lo sentit mesquí que no falta qui suposa.

Perque ja es vritat que es interessat nostre projecte: tenim l' interés de que 's compregui que no es inútil nostra aparició en la premsa barcelonina, que 'ls suscriptors y lectors de LO TEATRO CATALÀ vejin que volem donar importancia al periódich qu' ells honran, que la escena catalana no perdi son caràcter pera mantenir lo preferent favor dels aficionats, fent que 'l número d' ells augmenti en lloch d' anar en decadencia; tenim l' interés de procurar que, ja que 'l flamenquisme ha ferit de mort en Barcelona 'l teatro castellá, no faltin en lo repertori del de nostra terra, produccions típicas que sigan per ell garantía de vida próspera y llarga que no li donarán pas algunas obras impropias per' alcansar fi tan lloable per més que obtingan aplausos de certa classe de espectadors.

Aquet es l' interés que 'ns mou, y 'ns plau que que se sápig a bé; esperant que no será infructuós nostre propòsit, puig no han faltar entusiastas escriptors que respondrán ab obras dignas del fallo favorable del Jurat y del favor de tot públich imparcial.

Si 'ns enganyéssim, si nostra esperansa fós quimérica, nopodriam atribuhirho sino á nostra insig-

LA GRAN EXPOSICIÓ

poema festiu en XXV cants y escrit en varietat de metros per

* JOHN MOLAS Y CASAS *

Un tomo de 270 planas ilustrat ab 210 dibuixos y grabats de R. MIRÓ FOLGUERA
3.ª edició.—Preu, 5 pessetas.—Se ven en las librerías y en la Admintració de la Galeria Molas y Casas,
Hospital, 12 y 14, 2.º—BARCELONA

nificancia, perquè no volem créuer als autors tant poch coneixedors de lo que convé al teatro de Catalunya, que no comprengan la realitat de las ventatjas referidas.

Y si tal desconeixement fós per desgracia un fet, allavoras l' hora del desengany no tardaria en arribar, perquè res mata més las institucions de aquesta classe que la falta de fé y d' amor á la gloria, y únicament viuria nostre teatro mentres tingués á son frente los comptats poetes privilegiats qu' encara'l sostenen y qual desaparició li portaria al fi la mort com va succehir ab la sarsuela castellana al deixar d' existir Ventura de la Vega, Olona y Camprodón.

LA REDACCIÓ.

Soletat

Sòch de retorn, y la mia mare al véurem
Lo rostre aixut y trista la mirada
—¿Qu' es lo que tens, fill meu? pregunta inquieta
¿Perqué no parlas?—

Mots dolsos li vaig dir per no afligirla:
Quedí sol, y al donar plassa á mon ánima
Me faltá la noció de l' home sèrio....
Dels ulls espurnejants brotá una llágrima.

Fa poch la havia vist, y ja á sa vora
Sentia un benestar que m' extassiaba:
Era tot lo meu bé paraula séva
Y tot lo meu plaer una mirada.

Abandonaba 'l poble: 'l cel de ditxas
Que ja ma fantasia se forjava.
Com un castell de náips se torná runas
Xuclat pe'l buyt inmens que ella deixaba.

Sol quedaba altra volta en mon desterro
A aquesta terra freda y solitaria:
Havia vist la llum, germe de vida
Y après, tenebras rodejar mon ánima.

Sol tornaba á recorre aquesta vía
Sens estel que pogués felís guiar-me,
Y recordí llavors al náufrech que ora:
—¡Senyor, deume esperansa!

J. PAYÁ RAURICH

REVISTA TEATRAL

Será curta la d' avuy, perquè, salvant los estrenos de Novetats y de Romea, en los demès teatros no hi ha molt que dir.

Sols lo **Principal** ha ofert una novetat: *El hijo de la nieve*, qu' es un melodrama fluixet y en lo que la empresa ha demostrat, si no acert, ganas de complaure al públich, presentantlo ab algunas decoracions noves que fan honor al talent del pintor don J. Francisco Chía.

Ab aquesta obra han alternat las d' un repertori massa vell, per més que sigui bó; y sobre tot en las pessas hi ha molt poch cuidado, lo que es d' estranyar en un actor com don Domingo Garcia, que no sabem perquè posa obretas tant gastadas com *H. II.* y *¡Fuera!* ¿No hi ha mil fins de festa més agradables?

Romea ha donat algunas representacions més

del drama *L' agulla* ab gran éxit, y ha estrenat *El prólogo de un drama*, que va agradar al numerós públich; havent posat avants la comedia *Lo Sant Cristo gros*, que va fer tanta gracia com en la época de son estreno, 'sent aplaudits, á més dels artistes que avants la desempenyaban, lo senyor Capdevila, la senyora Clemente (Adela) y 'l senyor Santolaria.

Eldorado ha trovat una mina ab *El monaguillo* y 'n tindrà un' altra ab *La mascartla*, obra plena d'enginy, gracia y situacions cómicas que li farán obtenir moltras representacions.

Blanca ó negra es ni més ni menos que *Tal hi va qu' no s' ho creu*.

Las senyoras Pino, Pastor y Torrecilla, y 'ls senyors Mesejo, Cerbón, Palmada, Portes, Salvat y Soler, tenen moltras simpatias.

Novetats ha ofert á sos concurrents la comedia *La vocació*, del senyor Moragas, estrenada l' any passat en Romea. L' éxit ha sigut bó, y han tingut aplausos merescuts lo senyor Tutau y 'ls demès artistes que hi han prés part.

En **Gayarre**, la companyia italiana Franceschini vol espanyolisar-se, havent escullit la sarsuela *La leyenda del monje* pera representarla en idioma de Cervantes. Tots n' han surtit airosos, y en primer lloch la Sra. Morotto y 'l Sr. Grossi.

Y anem al **Tivoli**, ahont la companyia Colomé 's proposa fer molt soroll ab *roba vecchia* catalana y castellana.

Va rompre 'l foch *La vuelta al mundo*, seguint *La Tuna* y *Ki-ki-ri-ki*, obras d' éxit; pero ja conegudas y reconegudas.

Poch es lo dit per exténdrens en revistas detalladas, per lo que posem aquí punt, despedintnos fins al número próxim.—P. DE R.

ESTRENOS CATALANS

NOVETATS.—*Rey absolut*, COMEDIA EN TRES ACTES Y EN PROSA, ESCRITA PER D. J. VIDAL Y BERTRAN

Ab la producció quin nom serveix de epigrafe, ha continuat la empresa del teatro catalá de Novetats, la presentació del repertori de los obras que té enguany en cartera y de las quals *La tia Teclata* va ésser la primera.

Respecte á *Rey absolut*, direm qu' es obra que pot acceptarse ab benevolencia, tenint en compte que son autor es nou en lo teatro y que per la disposició que descubreix en alguna de las escenas, com en lo final del acte primer y en part del acte tercer, poden esperarse d' ell comedias de major empresa.

L' acció pocas vegadas mou l' interés del espectador, per la poca vida que li dona 'l desarrollo del successos y ni es prou á darnhi 'l tó dramátich usat per Rafel, lo cursant de capellá, qu' es fóra de lloch casi sempre.

La base capital consisteix en dos cosins qu' ell estima á n' ella y en compte de manifestarse aquest amor, tracta de matarlo ell ab una vocació per la Iglesia, que may ha sentit, y tot pera donar de nou brida solta á la passió amorosa, al saber que sa cosina es promesa á un altre en casament. Maria, á la qual sa mare D.ª Mercé tracta de casar ab don

CÁPSULAS MORRUOL TÓNICH RECONSTITUYENTS

DEL DOCTOR PARELLADH

compostas de Morruhol (principi actiu del oli de fetge de bacallá)

PEPTONAT DE FERRO ó HIPOFOSFITOS DE CALS Y SOSA

La gran popularitat que en poch temps han lograt las Cápsulas del Dr. Parellada y 'l és constant que 'n fan los metjes, son lo millor testimoni d' aquest remey eficaç y conegut ja en tot Espanya.

LAS CÁPSULAS TÓNICH RECONSTITUYENTS

s' administran ab éxit en las clinicas de la Casa de Misericordia, Casa de Caritat y en los hospitals de Santa Creu y del Sagrat Cor, ahont han substituït ab ventajá al oli de bacallá, de tant difícil y repugnante administració.

Preu de la capsula de 40 cápsulas, pessetas 2.50. Venta al engrós, farmacia d' Escrivá (Fernando VII): á la menuda, en totas las farmacias

Pau, home de 40 anys, quant ella ne té tot just 18, mostrantse sumisa y contenta ab tal matrimoni, no es pas lo reflexo de la noya de nostres dias, màxim estimant al cosinet Rafel sense donarsen compte. Y aquí hem de dir que Maria es massa dona pera ignorar lo qu'es amor, deslindant la classe d'afecte que sent tant diferentment per D. Pau    per Rafel.

La oficiositat que 's pren Perico y que origina la desfeta del matrimoni tractat y fa, en conseq  ncia, lo casament del estudiant (que penja 'ls hàbits    la figuera) ab Maria, no està justificada; aixís com es igualment poch preparada la escena en que Rafel y Lluïsa sa germana, se revelan mútuament sa respectiva pass  , per Maria l' un y per don Pau l' altra.

Per lo dem  s, s' observan alguns detalls apreciables en lo transcurs de la f  bula esc  nica y alguns acudits graciosos, encara que no gaires; de modo que lo públic riu pocas vegadas, 'sent un dels xistes mes notables lo de la criada quant parla del seu *Gutierrez*.

Lo llenguatge usat, sense baixar molt cap al vulgarisme, se manté per aix   un tant allunyat de las bellas formas literarias.

L' autor f  u cridat al palco escènic al acabar lo segon acte y al final de la obra que va ser aplaudida. La concurrencia al teatro era numerosa.

Los actors, en general b  , 'sent digna de mencionarse la interpretació per part dels senyors Tutau y Esteve y de las senyoras Mena, Pal   y Roca.

No trobem prou justificat lo títol, perque no es prou causa la que troba l' autor de la comedia al fer dir    un dels personatjes antes de c  urer lo teló, que lo d  spota, lo rey absolut, es lo cor.

Nosaltres,    jutjar per lo que 's despr  n del argument tramet per ell, no vam pas donar    sas afirmacions lo caràcter d'axioma. Vagin    v  urer l' obra y 's convencer  n de si es justa nostra observació.—B. S.

ROMEA.—*M  talas callandu!*, PESSA EN UN ACTE, DE D. ALFONS MURXUACH.

Aquesta obra, estrenada ahir vespre, t   las primeras bonas qualitats de un bon fi de festa: fa riure, hi ha enred   y animat di  lech; de manera que va agradar y obtenir aplauso.

No obstant, es bastant asainetada, s' hi observa poca originalitat y las primeras escenas son massa llargas fentse un xich pesadas; cosa que p  t evitarse alleujerintlas, ab lo qual guanyar   l' obra, com també si se suprimeixen alguns xistes que, no per que son acullits ab riallas, deixan de desmillorar la producció, per lo pobre gust y la poca escrupulositat que denotan en l' autor.

Lo Sr. Murxuach no té necessitat d' acudir    recursos grossers, desde 'l moment que en la mateixa obra de que 's tracta, n' hi ha altres de prou bon género y ben trobats que tenen verdadera gracia c  mica.

La representació, bona en conjunt, confiada    la senyoreta Gal   y als senyors Capdevila, Martí, Valls y Pinós.

Resultat: un   xit més que regular ahir, y que creixerà en altrás representacions, poguent ésser bo del tot ab las petites modificacions que deixem indicadas.—J. P.

Intimas *

Sr. D. A. de la Florida.

Permet  m antes de prosseguir la narració suspena en ma anterior, que dongui contestació    cartas de felicitació y    altrás en que se 'm fan preguntas de suma importancia    que jo vinch obligat    donar completa y lleal resposta.

Als firmants de las primeras sols me toca donarlos las gracias per las paraulas que envers ma humil persona van dirigidas, y als segons dirlos hi lo que segueix.

No, senyors. De tots los assumptos que han sigut objecte de deliberació musical, no 'n tractar   ni poch ni gens, ja que això seria observar no molt correcta conducta com    vocal que s  ch de la citada Junta, y seria involucrar la entitat Associació Musical ab la personalitat de son actual president senyor Rodriguez Alc  ntara, que son, com deuen ésser, pera m   completament aisladas, diferentes. En la una hi t  nch posat mon entusiasme y ofert lo poch que s  ch, puch y valch; al altre li ser   lo fidel narrador de lo que 's diu d' ell, no sols en los c  rculs artístichs, sino per tot all   ahont se reuneixen músichs y de música tractin.

Per lo tant, poden tenir la seguritat los senyors firmants de las cartas de que més amunt faig m  rit, que los assumptos tractats en Junta Directiva, no ocupar  n ma atenció, treientlos del estat de reserva en que tenen que estar, dada sa indole especial.

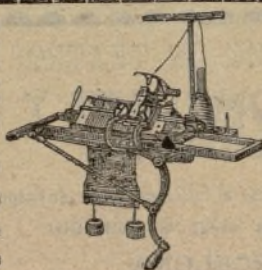
Far   que ma tasca signi lo m  s f  cil y senzilla, cenyintme única y exclusivament    demostrar que si la Associació Musical no ocupa lo lloch que per sa trascendental idea de dret li correspon, es degut    lo poch que es y representa, dintre l' art musical, lo actual president Sr. Rodriguez Alc  ntara. Y pera fera ix  , sols t  nch que seguir lo plan ja iniciat y exposat en ma *Intima* precedent: buscar la veritat de totas las paraulas per ell mateix dites en conversacions particulars y en articles donats al públic per «La Renaixensa», y per sas obras deduhir los coneixements científic-musicals que posseheix.

Cumplet, donchs, lo deber que tenia de contestar als senyors que m' han honrat ab sas lletres, passar   seguidament    acabar aquell par  ntesis que en la anterior vaig obrir.

Donchs d  yam, amich de la Florida, que mas pesquisas donaren sols per resultat lo trobo de una *Romansa sense paraulas* y una *Polonesa* (los caixistas me van fer dir *Berceuse*) abdu  as publicadas; trobantlas, la primera    casa en Rafel Guardia y la segona    casa Fills de Vidal y Roger.   No podr   pas dir lo senyor Rodriguez que no m' he ocupat en investigar lo paradero de sas obras, quant dono al públic tots los detalls    ellas referents! Potsé de eix modo aumentar   la venta. Si aix   sucseheix, demano la comissió per la propaganda. La *Marca her  ica* no 's troba en lloch; no est   impresa. Qui vulgui paladejarla, t   que anar en busca de la partitura per admirar en ella la seguritat dels efectes que li han de fer los instruments.

(*) Vegis lo número 49.

VICTORIA

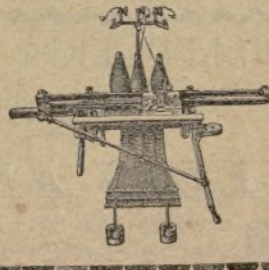
!VICTORIA!

Es la m  quina mes perfeccionada y la que proporciona la millor manera de guanyarse la vida    casa. S' hi fan mitjas, calcet  ns, camiset  s, y dem  s g  neros de punt. Preus reduh  ts y ensenyansa gratis.

Pera tota classe de datos, dirigirse al operari constructor

N. AGUSTI MANYOSA

Archs de Junqueras, 4. 1.  r

CONCORDIA

Y no parlo mes clar. Vosté com jo mateix y 'ls que hagin estudiat la instrumentació, sabem lo que vull dir. Ni Gounod té més seguretat en lo que escriu.

Donchs be: de tres composicions que li coneixem al Sr. Rodriguez, fins á las *cinchcentas*, ne faltan pocas, una friolera, ¡quatrecentas noranta set! ¿Voldrá dirnos son autor ahont son, ahont se troban? Si 'l Sr. Rodriguez fós un altre, incontinenti nos enviaria lo nom de las 497 composicions y un exemplar de cada una. Si aixó fá, prometo desdir-me de tot, completament de tot lo que d' ell he dit, anyadinthi qu' és un sabi, que sab més armonia y contrapunt que 'n Durland y Audrevi; (aquest segon no 'l coneix ni sab qui és, ni falta que li fa, segons aixis mateix ho digué devant de..... no vull di 'ls noms); qu' es més erudit que 'n Fetis, y que sab més música que 'n Gounod, (aquest per en Rodriguez es un nen de mamas); sab més música ó tant com Wagner, y toca l' orga com en Bach Lenmens ó Saint-Saens. Tot aixó prometo fer si 'l senyor que va dir que 'l mestre Pedrell no sabia ni la successió de 'ls acords, m' envia las 497 composicions que tants sospirs me costan.

Que no coneix ni en Durland, ni en Reicha, ni en Rever, ni en Lleys, ell mateix té la franquesa de confessarho. Ha estudiat sens tenir per guia cap autor: aixó fa que quant se tracta d' armonia, digui lo que diu y escrigui lo que seguidament vaig á contarli.

Quant l' Exposició Universal que en l' any 1888 se celebrá en nostra ciutat, tingué lloch un concurs d' orfeons, tenint per pessa obligada un coro a quatre véus solas, obra inspiradíssima del mestre C. Candi, que debian cantarli á la vista las societats corals inscrites anticipadament. Se celebrá 'l concurs. Guanyá 'l premi l' Orfeon de Bilbao. Vingue «La Renaixensa» y parlá per boca ó ploma de son crítich Sr. Rodriguez Alcántara, dihent que la composició del mestre Candi «era un continuat problema contrapuntístich».

Senyor Armando de la Florida, vosté que coneix molt bé lo *Coro sense paraulas* del mestre de capella de S. Jaume, ¿vol dir-me si aquellas acertadas imitacions entran de plé en la ciencia contrapuntística? ¿No son purament imitacions armónicas las que hi há en lo coro ja citat? Per conéixerlas, ¿no es vritat que sols basta haver llejit los tractats d' armonia més rudimentaris? Si senyor, estimat amich. Però recordi lo que més amunt deixo escrit: lo senyor Rodriguez Alcántara no ha llejit cap tractat d' armonia: ell mateix ho confessa, y á confessió de part relevació de proba.

Un altre cas vaig á citarli en demostració de lo que he exposat; aixó es, que lo president de la Associació Musical de Barcelona es curt de talla —artísticament parlant—pera ocupar lo puesto que ocupa y que es causa que la mentada societat fássi lo que en mans dels anteriors presidents feya: donar concerts perque 'ls diuers hi arriban.

En cumpliment d' un cárrech que tinch en una societat artística d' aquesta ciutat, tinguí què mirarme, per emétrer informe, una composició per quarteto de corda: no vull dir lo nom de son autor (pot aquest senyor estar més que tranquil, que jo no 'l publicaré). Com que era curteta, aviat vaig poder formar-me cabal y just concepte de son mérit,

ja sia per la inspiració, com per los coneixements d' armonia que son autor té.

Després d' haverla mirada y de posar algunas creus perque fessin memoria de lo que en la partitura hi havia, vaig dirli al autor (no se m' escapará 'l nom) que passés per casa pera preguntarli *algo* respecte l' obra y *algo* que á mi 'm convenia sapiguer.

Comparesqué, y al preguntarli si aquell quarteto l' havia vist lo seu mestre Sr. Rodriguez Alcántara, me contestá afirmativament. No tenia ja dupte: aixó m' acabá de confirmar lo que molts músichs diuen en veu alta respecte la conspícua personalitat artística del crítich de «La Renaixensa».

¿Sab que hi havia, amich de la Florida, en la composició de que n' es autor un deixeble de 'l Sr. Rodriguez Alcántara y qual composició aquest se va mirar trobantla conforme? Quintas seguidas, quartas sense preparació y sens donarlas la resolució natural que 'l oído demana y las lleys d' armonia exigeixen; com també faltaba á lo prescrit per tots los autors en sas obras didácticas referent á las notas retardadas.

Si 'l deixeble ensenya una composició al mestre y aquet no li diu res després d' haverla mirada, la deducció lógica é immediata, es dir que 'l mestre no ha *sapigut* trobar las faltas que en la composició hi havia: ergo, que no 'n sab. Que es lo que jo vull acabar de demostrar.

Aixó ho faré, amich Armando, en un altre escrit. Disposi de son fraternal amich

MODEST VIDAL.

Despido

—¿Te 'n vas, angelet del cel?

¿Te 'n vas, nena encantadora?

¿Te 'n vas, preuhada penyora?

¿Te 'n vas, terrosset de mel?

¿Te 'n vas, lluminós estel?

¿Te 'n vas, papelló ignocent?

¿Te 'n vas, il-lusa vivent?

¿Te 'n vas, verge amoroseta?

Digas, eh, ¿te 'n vas, Marieta?

—Si, me 'n vaig.—¡Ah! ¿si? ¡Bon vent!

MAYET

Epigramas.

—Pera montar be, una sella,

—Si, una sella castellana,

—No senyor, la jeressana

—No es tant bona com aquella

—¿Qué li sembla, don Manel?

—Aclaréixins la qüestió.

—Donchs, jo crech qu' es molt melló

y més sabrós, montá en pel.

—Aquestos badalls, Joanet, que fa lo Tomás Surroca,

¿son de gana ó son de set?

—¿Que no ho veus, tonto, ximplet, que tots son badalls de boca?

RUCH NAFRAT

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell.

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS

SERVEY COMPLERT Y BO

pera guardarropias

er informes y details, dirijirse al fuster del carrer de Caspe, 75, al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

SECCIÓ DEL PIROCTÉNICH

«La Esquella de la torratxa» diu que 'l Certamen teatral catalanista deuria ser una mica mes desinteressat.

En vista d' aixó, aconsello a la empresa de LO TEATRO CATALÀ que dongui als autors, a mes de las cantitats ofertes, dels diplomas, de la meytat dels drets desde 'l primer dia, de la ventatja del estreno en funció de gala, de la vetllada d' honor etcétera, etc., paper ploma, y tinta pera escriurer las produccions, perque aixó es l' única cosa que falta per donarlos tot.

«La Esquella» déu somiar sempre diners; perque de las Bases, sols ha vist las dos que parlan de moneda, ó sigan, la 1.ª y la 12.ª Las altres catorze déu considerarlas lletra morta.

Potsé per «La Esquella» un certamen teatral es qüestió d' aritmética y no qüestió de literatura

Potsé, com aquell personatge de *Cinch minuts fora del món* que diu que pera cantar no es precis saber musica sino sapiguer contar,

creu «La Esquella» quant s' esclama,
que sabent contá hasta cent
ja s' escriu perfectament
una comedia ó un drama

Per lo demás, deixo que 'ls escriptors de Catalunya vejin lo concepte en que 'ls té «La Esquella de la torratxa» al manifestar que si saben de comptes, no acudirán a cantar en escena glorias ó fets catalans perque, segons ella, 's donan poch diners.

Me diu la redacció:

«Hem rebut los periódichs «La Correspondencia de S. Fernando» y «El eco de Extremadura».

Ab los dos nos honrarem enviantlos LO TEATRO CATALÀ.

Y 'l segon, que 'ns dispensi la tardansa en correspondrer a sa delicadesa, perque antes d' ahí, dia 20, vam rébrer lo primer número que 'ns va enviar y porta la fetxa del 5 d' Agost.

¡Oh, servey de correus d' Espanya! Jo 't saludo y 't dedico aquesta piula per veure si 't farà córrer, que bè la mereixes.

Ja s' han fixat las llistas del gran teatro del Liceo.

Son mes grans qu' un llessol de talla y mitja.

Com també ho es lo teatro, l' una cosa correspan a l' altra.

Vingan, donchs, grans espectacles pera que hi hagi grans aplausos y grans ganancias.

LO POLVORISTA.

REPERTORI DE FORA

Vilanova y Geltru, 19 de octubre.

Molt senyor meu: bè ó malament, vaig a ferli una senzilla narració de las funcions donadas en lo teatro Artesà y teatro Primavera.

La companyia dirigida pe 'l mestre D. Miquel Puig y composta pe 'ls artistas Sras. Laura Sainz y Amat, Srs. Llurià, Juyol, Planas y Estadés, a caba de donar, lo diumenje a la tarde en lo teatro Artesà la ópera en cinch actes *Faust*. La concurrencia fòu regular y 'l conjunt bò. Tots los artistas al final de l' obra foren aplaudits y cridats al palco escénich.

Ab tot y aixó, s'hi notaren faltas, a causa de las malas condiciones que té 'l teatro, puig per més que 'l director ab la seva bona batuta y bona direcció s' escarrassés, algunas voltas se sentia lo mal afecte que produheix lo tornaveu.

En lo teatro La Primavera, lo mateix diumenje a la nit van posar en escena la ópera en quatre actes, del immortal mestre Verdi, *Ernani*.

Lo teatro estava plé destijósos los espectadors de sentir al senyor Llurià y a la senyora Sainz, que si bè no passen de ser artistas modestos, obtingueren estrepitosos aplausos y 's vegeren obligats a repetir alguns números de la obra. Lo concertant del segon acte fòu brillant, y al acabar lo tercer, lo públich s' entussiasmá de tal manera, que en mitj dels aplausos se sentia lo gran crit de ¡¡ *El maestro!* ¡¡ *El maestro!* fins que per fi lo senyor Puig se vegé obligat a pujar al escenari, surtiut a las taulas, agrahit al inteligent públich vilanoví.

No cal dir que la obra fòu posada en escena ab lo aparat correspondent, y que la orquesta «La Vilanova» per sa part també ha sapigut cumplir ab son deber.

Pera Vilanova aquestas funcions poden considerarse extraordinarias.—N.

REUNIONS PARTICULARS

CLARIS.—Ab numerosa concurrencia doná funció diumenge a la tarde, posantse en escena las dos pessas catalanas *Ensenyansa superior* y *Un beneyt del cabàs*.

La primera obtingué un desempenyo ajustat y bó per part de la Sra. Garrido y Srs. Bové, Boada, March y Fábregas. Aquest últim estigué molt bé en la interpretació que doná al personatge timit que se li confiá.

També signé bona la execució de *Un beneyt del cabàs* per tots los que hi prengueren part, fentse notar especialment la senyoreta que feu de dama jove, que digué son paper dè una manera segura y expressiva.

PRIMER DE MAIG.—Aquest titol porta una Societat que está instalada en un primer pis del carrer de Mirallers, y en quin local diumenge passat al vespre posá en escena *D. Juan Tenorio*.

Se estrenaren algunas decoracions y l' desempenyo signé tot lo bó que pot demanarse a aficionats que sols disposan de un reduhit escenari, pues tots lograren esmerarse y sortirne ayrosos. Hem de fer especial menció de la Brigida mascle, que va tréuren molt partit.

Lo que no sabem es a quin' hora degué acabarse la funció, perque a las dotze, al retirarnos del local, terminaba lo quart acte.—J. XIMENO.

ESPAY PER' ANUNCIS

